

ÎN LEGĂTURĂ CU O „CĂLĂUZĂ“ NECUNOSCUTĂ A MAIORULUI D. PAPAZOGLU

DE N. IORGA.

—o—

Între lucrările necunoscute ale harnicului cer-
cetător și adunător D. Papazoglu, e și acea „Că-
lăuză pe râul Dunări sau esactă descriere a părții
drepte, și stânga a acestui fluviu, istorică, poli-
tică și comercială, culesă fiind, din mai mulți
istorici antici și moderni, de Maiorul D. Pappa-
zoglu¹ (și titlu frances), Tipografia Statului Sf.
Sava și Nifon“, în 12°, 55 de pagini și o hartă.
Data e, firește, după 1860.

Se începe cu Cladova și se merge până la Guri.

Știrile istorice nu pot lipsi, și ele sânt une ori
prețioase. Astfel despre Ostrovul Mare se spune
că „a fost mai d'inainte lăcuit de mai multe
sate, care s'au strămutat pe continent, încă de
la anul 1831“ (ar fi de făcut noi săpături, așe-
zările fiind și preistorice). Se urmează: „Pădurile
acestui ostrov sânt de lemne tari, stejari, pentru
construcție, cum și de salcie, iar locuitorii din
România își au, iarna, adăpostiri de vite, căci,
vara, își aprovizionează fânețele în el. Au stupini
de miere și rămători. Din vânaturi se găsesc:
lupi, vulpi, pisici sălbatice și iepuri“.

Vidinul, „ce se numia în antichitate Ad malum
Bononia“, e arătat cu 25 000 de locuitori. Se
pomenește Pasvantoglu și lupta lui Mihai Vi-
teazul. În Arsenalul de acolo sînt „și 4 tunuri ale
Țării-Românești, având și marca Țării pă ele.
Aceste tunuri fu luate de către rebelul grec
Ipsilante“ (în textul frances: „le célèbre Ipsy-
lanti, chef de la fameuse hétérie“), „la anul 1821,
și, în bătălia ce ținu cu Turcii în Rumânia Mică,
la orașul Drăgășani, fu luate de către Turcii de
la batalionul grec ce să numia cel Sfânt, du-
cându-le la Vidin“. Nu uită nici „frumoasele
lulele de pământ ars, ornate cu argint, în diferite
modeluri. În acest oraș au murit, la anul 1853,
vestitul bătrîn Husein-Pașa, care la anul 1825
prăpădi cetele Ienicerilor în Constantinopol, fiind
căpetenia lor“.

La Arcer (Palanca), Ratiaria, ar fi murit Sulla,
ba încă și „cu familia sa“. „Acest mic orașel as-

tăzi este locuit de Otomani, cari pântre ruinele
cele vechi găsesc adesea mai multe obiecte, și
monede, din antichitățile romane“.

La Cibru-Palanca: „se zice că aci aproape au
fost construit un pod de lemn, pe apa Dunării,
în vremea Imperiului lui Costandin, în secolul
al 4-lea. a cărui picioare să vād la scăderea
Dunării“.

La Rahova, menționea „asaltului ce i s'au dat
de către oștirea rusească în anul 1828, și unde,
după intrarea oștirii în cetate, au [fost] impușcat
adiotantul generalului Geismar de către o cadână
(turcoaică), care au tras fără veste de la o fe-
reastră, în vreme când se primbla cu șeful său
pe uliță“.

La Ghighen (Ghigiu), „se găsesc printre ruine
mai multe antichități, iar pe Dunăre, în dreptul
acestui loc, au fost construit alt pod de lemn de
Marele Costandin, tot în al 4-lea secol“.

La Nicopol, cu 10.000 de locuitori, se „în-
seamnă în veacul al 13-lea“ (!), bătălia de la
1396. „Acestei cetăți bine fortificate i s'ar putea
da numirea de baie a sângelui creștin. În mar-
genea fluviului Dunării, supt cetate, se află fru-
mosul turn a unei biserici de stil bizantin, ce
se zice că au fost făcută de apostolul Andrei“. Se
dă de la „o fântână în oraș“ inscripția latină,
de o formă poetică.

La Siștov (2.000 locuitori), „magistrat din
neguțatori bulgari, o școală bine organizată bul-
gărească, o bibliotecă și un mic Museu de an-
tichități. Din acest oraș au venit în România cei
mai mulți neguțatori, precum și în Austria ban-
cheri, oameni de onoare de nație bulgară, ce
s'au refugiată (sic) din pricina răsvrătirii vre-
milor în mai multe tânguiri“.

La Crivina, e menționată victoria rusească din
7 Septembrie 1810.

La Rusciuc (30.000 de locuitori), nu se uită
aceleași lulele ca la Vidin, dar „poleite în aur“. „În
anii din urmă au fost rezidența vestitului înțelept
Pașă turc Sait-Pașa, care s'au deosebit din cei
mai mulți“. Apoi lupta ruso-turcă din 4 Iulie 1810.

¹ În interior „D. Papazoglu“ și, greșit, „D. Paoppazoglu“.

În insula Mocanu lupta bașbuzucilor cu Rușii generalului Șoimanov.

La Turtucaia află „comasanți pescari turci și bulgari“.

La Silistra (30.000 de locuitori), pe care a înfățișat-o autorul la 1860, pe lângă mențiunea lui Mircea și Vlad Țepeș (tablou al lui Papazoglu, din același an), și moartea, în ultimul războiu, a generalului rus Silvan.

Mențiunea clădirilor (și o biserică) ridicate de Ruși, în vremea ocupației, de la 1828 la 1836. Nu lipsește amintirea Bulgarului Angheluș și a fântânii lui miraculoase, loc de pelenerăgiu.

Descriere a Borcil, cu ramurile Vaca, Cremenă și Vâlcu, între care „marele ostrov, cu numire de Costandin: istoria povestește că Costandin, venind la Dunăre cu armata lui, au șezut mai multe zile între Dunări“. Mențiune, la cele două lacuri, Șerban și Zadna, de „mai multesate care s'au desființat, strămutându-se“.

Rasova, Cernavoda. La Hârșova, și un cartier tătăresc. Simplă mențiune a Măcinului, cu pescari lipoveni, a Isaccii și Tulcii.

Se iea acumă malul stâng.

Firește că Severinul e pus în legătură cu Împăratul Sever.

Mențiune a „tabloului acestui pod care s'au publicat de mine în anul 1858, când, *la scăderea Dunării s'au văzut foarte bine*“. Cernețul îi pare a fi Zernes.

Ostrovul Corbul e „încărcat de păduri și pășuni de vite“.

La Cetate, amintirea înfrângerii Rușilor, în ultimul războiu, de un număr „încincit“ de Turci.

Calafatul e făcut de „Împăratul D. Calafat“ (!), a căruia urme se văd încă prin ruine de șanțuri

și fortificații, trecând și o mică șosea de piatră pe de-asupra dealului care leagă comunicații cu zisul mai sus sat Cetatea și de aici în sus cu orașul lui Sever“. Se laudă valoarea economică, însemnându-se „mai mulți comersanți străini și pământeni, oameni de mare onoare și capacitate, comisionari celor din Brăila“ „Punctul oștirii cordonașe.“ La 1828, 20.000 de Turci sânt bă-

tuți de Geismar, „numai cu o coloană de 4.000 Ruși și Români, în satul Băilești“.

Vorbind de Jiu, se afirmă că la Târgul-Jiului „ni spune Istoria că au fost îngropate comorile lui Decebal“. Craiova „este clădită de Craiul Ioan, la veacul al 10-lea“ (!). Pe Jiu „se poate pluti cele mai bune cherestele de prin pădurile ce adapă“.

Celeiul e, pentru autor, Sicibida.

„Impotriva acestei cetăți pe Dunăre au fost clădit de Împăratul Costandin-cel-Mare podul de lemn ce se numia Grosod (Grojdibod) și comunică pe șoseaua de pietriș care se începe de aici și continuând prin orașul antic Caracala“. Se redă inscripția pe două table de bronz găsite la 1895 și aflătoare la Gh. Mihail Ghica. Se citează rapoartele au-

torului către ministrul de Instrucție, 1859-60, 1861-2.

La Turnu, numai identificarea cu Turris.

La Zimnicea: „aici sânt împământeniți mai mulți neguțători de nație bulgară, cari după vremuri s'au fost refugiat, din lăuntru Bulgari, din pricina maltratărilor Otomanilor“.

La Giurgiu, zidurile turcești, luptele lui Mihai Viteazul, presintate în tabloul autorului la 1837. Biserica Sf. Nicolae e din „geamia cea mare“ (ar fi de făcut cercetări; a trebuit să fie și o biserică a lui Mircea-Vodă).

MIHAIL D. PAPAZOGLU

La lacul Greaca, „o mulțime de vii, proprietăți a mai multor orașeni din Capitală“.

Arătînd vîrsarea Argeșului, se pomeneste biserică din Curtea-de-Argeș a lui Neagoe, cu mențiunea presintării de autor, în litografia de la 1860.

La Oltenița, identificarea cu Constantiola și reședința episcopiei Daphnes. Lipsă de ruine. Pe aici vin Domnii de la Constantinopol. La 1855, măcelul Rușilor în retragere, supt focul artileriei turcești.

Urmează Călărașul, fără urme istorice. Mențiunea Târgoviștii aduce pe a „tabloului“ din 1861. Firește că la Floci e „flota“! Dar trecerea Mocanilor și amintirea luptelor lui Mihai, a refugiului, înainte de el, a lui Alexandru Mircea.

„Mai la vale, tot pe apa Borcea, în dreptul satului Iarba-Dulce, lângă Brăila, la o distanță de 5 miluri, în curs, la vremea scăderii apelor în extremitate, s'au văzut picerile a unui Pod-de-piatră, ce erea întins pe toată întinderea lățimii ei, și se supoasă că pe aici au trecut oștirea lui Dărie.“ „Locul acestui pod, chiar când este Dunărea scăzută, se poate vedea de către voiajori, căci se face prin mijlocul apei vâltori mari acolo pe unde sunt pilastrii lui, și care vâltori se ocolesc adesea de către vapoarele ce trec. De aci până în orașul Brăila..

...Și doritorul a vedea locul Podului ar trebui ca din vreme să observe, acest loc în care au fost clădit uriașul monument de este acum peste 20 secole.“

Alături, din istoria nouă, e descrierea „monumentului“ rusesc din Brăila, cu amintirea ghiulelei oprite la picioarele Marelui Duce Mihail. Autorul memoriilor strânse în jurul trecutului bucureștean nu uită să menționeze încercările revoluționare bulgărești în 1840 și 1841: „revoluția bulgară care fu potolită, în amândouă rândurile, de către garnisoana militară ce se afla în acel oraș, din regimentul no. 2 al Țării-Românești, supt comanda bravului colonel Enghel; de și fu o pierdere de un ofițer mort și unul rănit, însă tot regimentul fu glorios, cum și cei mai mulți din ofițeri fu decorați“.

Note și asupra luării Brăilei: „Această renumită cetate, în anul 1828, când se încunjură de oștirea rusească și se bătău, nu i s'au putut face asaltul decât printr'o minare supt zidul cetății, lângă poarta mică, aproape de malul Dunării, care minare, din greșeală, priimi focul, în vreme când, pe tărâm, se afla o brigadă de asalt. Explosia se făcu fără vreme și nenorocita brigadă fu azvârlită în aier, perind și bravul general, comandantele ei. De și

mortalitatea fu mare și cei mai mulți ostași aruncați în aier fu căzuți în Dunăre, dar asaltul fu făcut, căci prin acea dărâmare se dădu șturmul de divisia ce urmă, și cetatea fu luată“. E, cum se vede, o adevărată pagină de istorie.

Lângă Vădeni, pe Siretiu, se arată „ruinele vestitei cetăți, în antichitate, Capul Bovis, și unde se găsesc cărămizi, pietre sculptate și mai multe monede de argint și aramă“.

La Galați (30.000 de locuitori), nu se uită că e „orașul natal al Înălțimii Sale Prințului Domnitor al României, Alexandru Ioan I“. Legături cu Trieste, Marsilia „și prin toate orașele marginii Italiei, cum și la Odesa și Constantinopol“. Simplă mențiune pentru Reni, Ismail și Chilia.

Apoi despre carantină și paza ei.

Pentru București, se arată drumul de la Giurgiu cu „delijansul ce vine de 2 ori pe săptămână sau prin fiacare ce se află în Giurgiu“. „La Călugăreni (*sic*) se află un otel foarte îmbielșugat pentru odina pasagerilor.“ Otele în București sînt acestea: *Fieschi, Concordia, Hôtel de France, Patria, London*. Visită, cu „doi sfași pe oră“.

Lista locurilor vrednice de cercetare. Între altele, clopotnița de la Radu-Vodă, „din care se vede toată Capitala și împrejurul ei, distanție de 1/2 poștie“ și „frumoasa biserică“. Apoi „tornăria oștirii și fondăria artileriei“. Nu se uită „mașinile de cișmele, în marginea Dâmboviții, de unde se imparte apa în toată Capitala, morile de abur și mașina spălării rufelor“.

Ca monumente, Turnul Colței, cu mențiunea Suedesilor clăditori, „biserică cea antică, a lui Bucur. după care s'au numit capitala București“, Crucea de Piatră a lui Leon-Vodă, „clopotul cel mare din curtea Mitropoliei, monument turnat de Ruși din tunurile luate de la Turci în războiul de la anul 1828, Crucea cea mare și frumos sculptată din altarul bisericii din mahalaua Oborului Vechiu, monument de piatră ardicat de Serdarul Mogoș, pentru nenorocirile țării, fântânile Mitropolitului Filaret, cu frumoasele sculpturi de piatră, ușile bisericilor Colțea, Stavropoleos și Antimul, cu frumoase sculpturi în piatră și lemn, cum și biserică Curtea Veche“, pe care o atribuie *primului* Mircea, în „al 13-lea (!) secol“. Nu se lasă la o parte nici „vasele cele antice de aur, ce sînt în mare cantitate găsite în România, în munții districtului Buzău, într'una din pietrele cele mari ce s'au scos din acei munți și care se află la Ministeriul Cultelor și al Instrucțiilor Publice, se păstrează în Casieria Școalelor“.

Autorul invită pe călători „în modesta sa gră-

dină, în mijlocul căreia se află colecția sa de anticități romane, găsite în Statul României, care este într'un pavilion ardicat pe o terasă ocolită cu mari pietre cu diferite sculpturi, precum și, în alt pavilion, o numeroasă bibliotecă de cărțile cele mai vechi și manuscrise istorice antice, precum și o expoziție de diferite manufacturi și țesături românești așezate într'un alt pavilion, unde este și o galerie de diferite tablouri“.

Dar se dă și, în planșă, cea ce i se pare lui Papazoglu a fi sabia lui Avesalon, fiul regelui David.

Pe copertă se oferă spre vânzare, la el, în Str. Dobroteasa 15: 1. harta Principatelor Unite, „de un stânen“, după cea austriacă. 2. Portretul lui Ștefan-cel-Mare în 1504. 3. Cronologia Țării-Românești pe 1862 ani, legată în portofele spre a fi purtată în buzunar“. 4. Portretul lui Tudor Vladimirescu. 5. Al lui Traian, „părintele patriei noastre, cu vederea podului de piatră făcut de dânsul pe Dunăre; copiată din Coloana Traiană de la Roma“. 6. „Albul (sic) cu descrierea obiectelor istorice și documente, copiate după pietre. după la mănăstirile ce s'au revisuit de mine din districtele Prahova, Dâmbovița, Muscel și Olt, în care se va lega și șease tablouri cu litografia acelor mănăstiri, cum și obiectelor istorice găsite pe la dânsle“.

Dau acum și o altă informație asupra acestui subiect, de mână chiar a lui Papazoglu:

„Un an după unirea Țărilor Românești Valahia și Moldavia, supt Domnia aleșului de amândouă țările Domnu Alecsandru Ioan I Cuza din țara Moldovi, am făcut acest erimitaj în mijlocul grădinii mele, după proprietatea mea, mahalaca Dobroteasa, coloare albastră, la ano (sic) 1860, Fevr. 1-iu, de vârstă fiind eu suptscrisul de ani 50 fără două luni de zile, însurat cu soția mea de la ano 1843, Irina, născută Greceancă, având copii: Dimitrie, de ani 19, Costandin, de ani 7, și Mihail, de ani unu' și $\frac{1}{2}$, Alecsandrina, de ani 12, și Marița, de ani 10; iar am ieșit la pensie pe ano 1856, în urmă de o slujbă militară de 26 ani, cu rangul de maior și decorat cu nișam otomanicesc, la gât cu diamante, și cu Ana, al 5-le clas, la piept, rusască, amândouă pentru slujbe credincioase oslășești. Fie ca urmașii miei să zică: Domnu să mă erte și să stăpânească cu fericire, rugându-i a cultiva grădina cum am cultivat-o eu!

Maior D. Papazoglu,
judecător la Consiliu' de revisie
ostășesc.

Am meritat două săbii împodobite:

1 de la oștire otomană, când am condus-o peste Olt.

1 de la opștie mahalali Dobroteasa, când le-am desrobit biserica de supt urăta epitropie treti logofăt Iordache Cupeșul și am așezat epitrop pe Coste Dimitriu tabacu.

N. B. Supt ermitaj s'au ocolit mägura cu pietre mari, antichități romane din România Mică.“

Cu privire la acest Museu al lui Papazoglu avem și „relația asupra visitei ce Înălțimile Lor Carol I-iu și Elisaveta Doamna mi-au făcut la 28 Aprilie 1870“ (nota lui pe V^o), în acest cuprins:

„RELAȚIUNE

Asupra visitei ce I. S. Domnitorul Românilor a făcut la 28 ale lunii April la colecția de anticități și rarități a subsemnatului (vezi Monitorul no. — din 1870).

La 28 April, pe la oarele 3 $\frac{1}{2}$ după prânz, I. S. Domnitorul, însoțit și de I. S. Doamna, de d. secretarul său intim și casier, mi-a făcut onoare a se cobori la grădina mea, în care se află modestă mea colecție de anticități și rarități, bibliotecă antică, armele antice, galeria de tablouri, cum și colecția de anticități bisericești. Au avut mai întâiu buna voință a visita colecția de anticități, unde pe o hartă a României înadins pregătită s'au arătat I. S. locurile pe unde locuitorii găsesc cu abundență monumentele strămoșilor noștri. I. S., cu deplină cunoștință de arheologie, mi-au făcut întrebările cele mai ingenioase. Au văzut masca cea mare de aramă a Împărătesei Cleopatrei, găsită în Olt. Au văzut despărțirea numismaticii, a statuilor, a bijuteriilor române, a obiectelor găsite prin sarcofagii, a pietrelor sculptate, a tot felul de petrificații, a vaselor antice, despărțirea anticelor egiptene, în fine tot ce au putut atrage atențiunea II. LL., dându-mi cele mai științifice povești pentru căutarea și buna lor conservare. De la museu au trecut la anticități bisericești. Au văzut toate obiectele cu de-amănuntul și au cerut cele mai creștinești explicații pentru fiecare obiect. Au trecut la biblioteca cu cărțile antice, care se compune de 1.500 volume cărți și 380 manuscrise, colecționate cele mai multe din vestita bibliotecă a Olteanului, au rămas foarte mulțămît, și mi-au cerut a vedea manuscrisele, observând hrisoavele pe pergament de la mai mulți Domni ai României. Au întors băgare de samă asupra peceților României, de la Domnii din secolele 14, 15, 16 și 17, și au

văzut făptura lor cu semilună și soarele, cum se obișnuia mai înainte de secolul al XV-lea a se pune la pecețile române. Acolo au observat mai multe cărți tipărite chiar din secolul invenției tipografiei. Au văzut paleografii mai multe, și au rămas mulțămii. De acolo au trecut la despărțirea armelor antice, unde a observat mai multe arme, iatorcând băgarea de samă asupra unei puști cu două focuri printro țeavă, precum și la galeria de tablouri, peisagiile cele lucrate cu nisipuri colorate din secolul al XVI-lea și care a fost admirate și la expoziția cea din urmă din Paris.

Apoi a avut plăcere de s'a suit în pavilionul cel înalt din mijlocul grădinii, care domină toate grădinile din Coloarea de Albastru și parte din cea de Negru, vederea gării de la Filaret, Văcăreștii, satele Popești, Leurdeni și Cioplea, unde, primind I. S. relații istorice despre toate aceste localități, a rămas mulțămii.

După două oare de zăbavă, I.I. L.L., însoțite de buchete de flori, au plecat spre câmpia Văcărești, adresându-mi cele mai leale mulțămiri.

Maior D. Papazoglu*.

Acela care a admirat, cercetat și popularizat atâta, în marginile cunoștințelor sale de ostaș autodidact, din monumentele istorice romane și românești merită, de sigur, să se dea o întregire la prețioasele știri despre sine și familia sa pe care le infățișează însuși în lucrarea sa pitorească despre București. Le culegem din chiar actele lăsate de el, pe care le-a pus la dispoziția Institutului de Istorie Universală nepotul său de fiu, generalul Papazoglu.

El păstrase cu îngrijire din corespondența de familie două scrisori: una, în grecește, din Iași, la mănăstirea Bărboiu, cu asigurări de iubire de la unchiul care semnează Ν. Σλατινιάνος (18 Decembrie 1834), alta, de la tată, Andrei Nicolae Papazoglu (Turnu, 18 Ianuar 1835), cu adresa: „prea-iubitului meu fiu d. parucic Dimitrache Papazoglu, cu părintiască dragoste, la satul Ibrailii Tichilești sau Frumoșica“. După ce se arată afaceri cu un Dănescu, — românește: „să mă spală pă mâini“ —, și se exprimă dorința de a-l vedea pe fiu la București, dacă nu la Giurgiu, unde s'a trimes praporcicul Nicolachi Țeplianu de la Izlaz, și se spune cari sânt noii ofițeri acolo, la Turnul (căpitanul Izvoranu Ioan, ginerele lui D. Solomon, parucicul Bonciu, „ginerele lui chir Nenciu Arsu din Caracal“, prapurcicul Mihai Poroineanu, neinsurat, ca și Ianachi“, iuncărul Nicolachi Milcoveanu“, se dau aceste știri despre

tatăl lui Slătineanu, care-l trata pe bătrân de „nepoate“ și venise, odată cu părinții celui ce scrie scrisoarea, de la Linotopi, în 1775, „de frică“, el așezându-se la Slatina, de unde-și trage numele:

Ο μακαρίτης Σλατινιάνος ἐκχάρονταν ἀπὸ Λινοτόπι, ἀπ' ὅπου καὶ οἱ γονεῖς μας, καὶ διὰ τὴν τότε σκλαβίαν τοῦ Μωρέως τοῦ 1775, ἀπὸ τὸν φόβον τους, ὄντες συμμαντικοί, ἔφυγεν οἱ γονεῖς μου ὁμοῦ μὲ τὸν μακαρίτην εἰς τὴν Βλαχίαν, καί, ὄντας ζαπτοῦς εἰς τὸ καβλίκι: "Ὁλτου χρόνους —, τὸν ὀνόμασαν Σλατινιάνον, ἐμένον λοιπὸν πάντοτε *nepoate* μὲ ἔκραζε, λέγοντάς μου ὅτι ἡ μητέρα του ἦταν ἀ' -τη ἐξαδελφή μὲ τὸν πάπον μου, ὁ Θεὸς ἀναπαύσῃ τους. Ἐχε, παιδί μου, φόβον Θεοῦ, καὶ ἐντροπήν ἀνθρώπων, καὶ ὅλοι θέλουν σοῦ εἶναι συγγενεῖς καὶ φίλοι, εἰ δέ, τοῦναντίον (ὃ μὴ γένοιτο), οὐδ' αὐτὸς ὁ γενήτωρ.

La Brăila el pomeneste pe un D. Papazoglu, Sluger.

La începutul secolului, acest negustor cu frumoasă scrisoare și spirit glumeț stătea în București, la Zlătari, despre care pe larg vorbește fiul, care se născu acolo la 28 Iunie 1811. Ruda, Dimitrie, avea însă legături și cu Sfântul Gheorghe Vechiu, fiindcă în aceleași hârtii se află această petiție, semnată și de el, a enoriașilor români și greci, cu hotărâre domnească din 15 Ianuar 1803, care-și are o deosebită însemnătate pentru biserică și vechea școală de slavonește așezată acolo:

„Prea-înnălțate Doamne,

Jăluim Mării Tale că noi ne aflăm mahalagii ctitori la biserica Sfântului Gheorghe Vechiu, unde se află și Școala Domnească cea slovenească, care biserică la cei mai dinainte dascali să afla ca o mare podoabă de ucenici a Școali, infrumusețându-să cu slujbe și cântări, până la moartea răpt. dascal Costandin, iar de atunci și până în anul trecut rămăsese atât biserica într-o proastă stare de cântăreți, cât și Școala de spre învățătură și ucenici, încât rămăsesem a ne părăsi și biserica, mahalagii vechi fiind. Care ačasta văzându-o cu multă mahnire a noastră, am căzut cu jalbă la Măriia Sa Mihai-Vodă Șuful, cerând ca să ne hărăzească pe Chiriță dasc. ce au fost la Școala mănăstirii Colții, știindu-l dăstoinic de a ține și școala în stare ce să cuvine unei Școale Domnești și biserica într-o podoaba ei având și desăvârșită știința învățăturii slovenești. După care jalbă a noastră făcând Măriia Sa cercetare, s'au pliroforisit și cei la dumnealor veliții boeri dă vřednicia lui și prin luminată cartea Mării

Sale s'au orânduit la Școala Domnească, luând și noi o nespūsă bucurie că, atât podoaba bisericii s'au pus în orânduiala ei de — (*rupt*) și lauda lui Dumnezeu, cât și Școala o vedem cu înmulțire de ucenici, atât pământeni, cât și streini, începând a curge iarăși izvorul învățaturii, ce dă multă vreme să închisesse. Pentru care, fiindcă acei ce adusesse Școala și biserica la acea proastă stare au început a face amestecături ca să ne isterisească dă un acest fel dă ipochimen ce am dobândit, noi, mahalagii și obștea, cădem la mi-lostivirea Mării Tale a ni să hărăzi numitul dasc. și prin luminat senetu Mării-Sale. Și cum va fi mila Mării Tale.

Prea-plecății Mării Tale

Βασίλειος Αγκουστάνος. Dimitrachi Căzănescu.
Γιαννάκης Παχτιδάνης. Στέφανος Αγκ[ου]στ[άνος].
Gheorghe Măineșcu. Σκαρλάτος Μαρ...
X. Δημήτριω Παπαζόγλου.“

Domnul întărește:

Io Costandin Alexandru Ipsilant Voevod 1 gospodar zemle vlahiscoe.

„Fiindcă văzuu Domniia Mea și carte domnească a fratelui Domnu Mihai-Vodă Suțul, cu l'1802, Mart 27, arătătoare că și de la alte obraze mari dintre dumnealor cinstții și credințoșii boerii Domnii Mele s'au pliroforisit Domniia Sa dă vrednicia acestui Chiriță dascalu, atât întru învățatura Școali și întru podoaba cântărilor bisericești, cât și întru condeiul slovenesc, carele la multe întâmplări dă trebuință ce s'au întâmplat la judecățile ce caută dumnealor velți boeri și depertamenturile dă tălmăciri a hrisoave și cărți vechi slovenești, fiind acest Chiriță dascalu orânduit, au săvârșit tălmăcirile acelea cu deplina lor înțelegere, și osebit fiindu și Domnii Sale cunoscut condeiul său de curat din hrisoavele și alte sineturi ce să dau de la Divanu domnesc, scrise de dănsul, priimită dar și cu cale este cererea și rugăcunea ce de opște ne fac printr'ă-astă jalbă mahalagii și ctitorii ot Sfântul Gheorghe Vechiu pentru acest Chiriță dascalu. [Deci i-am dat și; *rupt*) Domniia Mea acest domnesc nostru sinet, ca să fie tot dascal nestrămutat; prin care poruncim ca să pue toată silința a să osărdui spre deșteptarea învățaturii și procopseala ucenicilor, fără de vre o pregetare sau lenevire, ca să facă cunoscută osărduia lui prin rodul învățaturii ce va crește dintru această Școală, și pentru slujba și osteneala lui să aibă priveleghiul și mila aceia ce au avut-o și cei mai d'înainte dascăli ai acestil Școale prin hrisoave. 1803, Ghenr. 15.

(Pecetea cu chinovar ovală din 1802, cu armele celor două țări.)

Vel Logt. Biv Vel Cluč.“

Pentru cinstea dată învățaturii de enoriași și, de Domnul țării, ca și pentru deosebita frumusețea a stilului, atât de credincios tradiției, se cuvine de sigur recunoștință rudei care a păstrat această dovadă de iubirea de carte a lui Dimitrie Papazoglu.

Dând, pe verso, cuprinsul actului, maiorul adăuga: „Se vede și un[chiul] meu Hagi Dimitrie Papazoglu ca mahalaglu și ctitor. Acesta este din familia mea (de Papazolu), căci răposatu părintele meu (Andrei Papazolu) totdeauna ne zicea că au avut proprietate la acea mahala, și Stelea. Să vede și hanu tot cu această familie (de Papazolu)“.

La 1809, „Andrei sin Nicolae Papazolu“ era întărit ca „boier de neam“ de același Domn, supt ocupația rusească. Era acum la București. La 11 Novembre 1814 actul „s'au theorisit la așemăntul politii Bucureștilor.

Un certificat de onoare e dat lui Papazoglu, împreună cu Hristodul Triandafil. la 29 Decembrie 1819, de negustorii greci din București.

Iată numele lor, întru cât le-am putut descifra:

Μηγάλης Μπαχτζάν.
Θεοδόσιος Βρανᾶς μαρτυρῶ.
Μανόλης Γούτζουλι.
Πραδοκανος Τρε... (*sic*).
Θεόδωρος Τζοκάνος.
Ἰωάννης Τζεληκόγλου μαρτυρῶ.
N. Βέκαρης μαρτυρῶ.
Κωνσταντῖνος Πηγῆς μαρτυρῶ.
Χρήστος Πακούστατην μαρτυρῶ.
Ἰωάννης τοῦ Πασάλι μαρτηρό.
Χρύσανθος Ἀδράμης μαρτυρῶ.
(Indescifrabil.)

Ῥουσ. ...τρενιᾶν μαρτυρῶ.
Βελισάριος Παυλέσκουλος μαρτυρῶ.
Δημήτριος Ποντήκη μαρτυρῶ.
Νικόλαος υἱὸς Κώστη (?) Ζουπατιώτης ὁμοίως.
Κώνστας Δικα...
Πέτρος Μάρ...
Ζώτος Ρούσση μαρτυρῶ.
Νικόλαος Ἀθ. Γκοῦμα μαρτυρῶ.
Μιχάλης Παραδοκανάτος.
Ἰωάννης Νικολόπουλος μαρτυρῶ.
Πάνος Στεργίου.
Σπύρος Καζότι.
Γεώργιος Πάπας μαρτυρῶ.
Μαργαρίτου Ἰωάννης.
Κωνσταντ. Μαζλήμ μαρτυρῶ.

Ioannū.

Ἰωάννης Δῆμου μαρτυρῶ.

Δημήτριος Στάχης ὁμόνιος.

Κωνσταντῖνος Λέξιος.

Cum se cuprinde în colecție și o instrucție din 26 Maiu 1820, care va trebui publicată, pentru cei cari „au cumpărat de la cochii vechi slujba dijmăritului” de la un județ, putem crede că Andrei Papazoglu a fost printre ei.

La 1-iu Octombrie 1825 e confirmat ca boier de neam de către Domnul pămîntean, cu o întărire după războiul ruso-turc, la 31 Octombrie 1829.

Restul actelor privește cariera de ostaș a fiului.

În ortografie mai mult latină, un polcovnic cheamă la București, pentru că „urmează a vă

face uniformă de acest cîn”, pe nou „innălțatul în cîn de parucic” (19 Decembre 1832).

Le 18 Ianuar 1835, colonelul Filipescu îl cheamă la Telega, pentru a „priimi roata 7-lea supt comandul de la d-nu parucic Rucăreanu”.

La 27 Ianuar 1837, același îi încredințează „roata al 6-lea de la d-lui căpitan Budeșteanu, eșitul din slujbă”.

Încă din 9 Maiu 1835 i se scrie: „Mulțumirea ce Ecsele[n]ția Sa șeful oștirilor mi-au arătat pentru buna stare în care au găsit roata 1-iu, 2-lea și comanda de învățătură din Focșani, la revizia ce au făcut atât de spre partea frontului că[t] și de spre amuniție”. Deci se arată aceasta „domnului căpitan Lăcustean, Costescu și parucic Papazolu, atât mulțumirea Ecsele[n]ției Sale, cât și a mea, ca unora ce au adus cinste polcului”.